

Teza: Stosunki radcy prawnego z samorządem

Nieusprawiedliwione niestawienie się na wezwanie Rzecznika Dyscyplinarnego stanowi przewinienie dyscyplinarne z art.64 ust.1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z art.47 ust.1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego z dnia 28 grudnia 2010r.

Sygn. akt WO-22/15

ORZECZENIE

z dnia 26 stycznia 2016 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie następującym:

Przewodniczący: SWSD Jarosław Sobutka

Sędziowie: SWSD Emilia Wanda Małkowska

SWSD Elżbieta Kucharska /sprawozdawca/

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego r.pr. Krzysztofa Bodio po

rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2016 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego T. B.

obwinionego z art.64 ust.1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z art.27 ust.7 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i z art.64 ust.1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z art.47 ust.1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

z powodu odwołania obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie z dnia 17 marca 2015 r sygn. akt OSD/07/14

orzeka:

1.

utrzymuje w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie z dnia 17 marca 2015 r sygn. akt OSD/07/14;

2.

zasądza od obwinionego koszty postępowania odwoławczego w zryczałtowanej wysokości 2.000 zł (słownie: dwa tysiące zł) na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Orzeczeniem z dnia 17 marca 2015 r wydanym w sprawie sygn. akt OSD/07/14 przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie uznał radcę prawnego T. B. winnym tego, że:

I.

będąc pełnomocnikiem K. S. w wezwaniu a dnia 9 stycznia 2014 r skierowanym do skarżącej E. S. groził jej wszczęciem postępowania karnego, czym dopuścił się przewinienia z art.64 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych w związku z art. 27 ust.7 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za czyn ten ukarał go karą pieniężną w wysokości 2 000 zł /dwa

tysiące złotych/ na podstawie art.65 ust.1 pkt.3a ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych,

II.

wezwany przez Rzecznika Dyscyplinarnego pismem z dnia 10.02.2014 r do stawienia się w dniu 20.02.2014 r w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Rzeszowie nie stawiał się i nie usprawiedliwił swej nieobecności, czym dopuścił się przewinienia z art.64 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych w związku z art.64 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych w związku z art.47 ust.1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za czyn ten ukarał go karą dyscyplinarną upomnienia na podstawie art.65 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych,

III.

na podstawie przepisu art.70⁶ ust.1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych oraz art.626 § 1 k.p.k. w zw. z art.74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych obciążył obwinionego radcę prawnego kosztami postępowania w kwocie 1 050 zł /słownie: jeden tysiąc pięćdziesiąt złotych/.

Przedmiotowe orzeczenie zostało w całości zaskarżone przez obwinionego, któremu zarzucił:

1/ naruszenie art.68¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art.74¹ ustawy o radcach prawnych w zw. z art.439 § 1 ust.9 k.p.k. w zw. z art.14 § 1 k.p.k. w zw. z art.47 § 1 k.p.k. w zw. z art.40 § 1 ust.4 k.p.k., gdyż Rzecznik Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Rzeszowie jako świadek czynu zarzucanego obwinionemu w pkt II wniosku o ukaranie /niestawienie obwinionego na wezwanie Rzecznika Dyscyplinarnego/ był wyłączony z ustawy od prowadzenia niniejszej sprawy, w tym złożenia wniosku o ukaranie, a tym samym należy przyjąć, iż brak było skargi uprawnionego oskarżyciela, o stanowi bezwzględna przyczyna odwoławcza w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela na podstawie art.439 § 1 ust.9 k.p.k., w zw. z art.17 § 1 ust.9 k.p.k.,

2/ naruszenia art.,74¹ ustawy o radcach prawnych w zw. z art.410 k.p.k. w zw. z art.7 k.p.k. polegające na pominięciu zasad doświadczenia życiowego i wskazań wiedzy, co doprowadziło do błędnego ustalenia, iż sformułowanie pisma z dnia 9 stycznia 2014 r kierowanego do E. S. miało stanowić o (...) znizeniu się w swoich oficjalnych wystąpieniach do poziomu osoby karanej za niestosowne zachowanie na Sali rozpraw karami grzywny” zamiast prawidłowego przyjęcia, iż powyższe miało na celu zredagowanie pisma w sposób zrozumiały dla jego adresata, co mogło mieć istotne znaczenie dla wyniku postępowania,

3/ naruszenie art.64 ust.1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z art.27 ust.7 Kodeksu Etyki Radców Prawnych poprzez błędną /rozszerzającą/ wykładnię i przyjęcie, że każda informacja o zainicjowaniu postępowania karnego stanowi groźbę, o której mowa w powyższej regulacji, co prowadziło do uznania treści pisma obwinionego z dnia 9 stycznia 2014 r jako zawierające groźbę wszczęcia takiego postępowania zakazaną w świetle wyżej wymienionej regulacji,

4/ naruszenia art.64 ust.1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z art.47 ust.1 Kodeksu Etyki Radców Prawnych w zw. z art.74¹ ustawy o radcach prawnych w zw. z art.117 § 2 k.p.k. w zw. z art.16 § 2 k.p.k. poprzez skazanie obwinionego za brak stawienia się na wezwanie Rzecznika Dyscyplinarnego w sytuacji, gdy zgodnie z regulacją ustawową przesłuchanie to nie mogło się odbyć ze względu na brak powiadomienia o nim obrońcy obwinionego, a tym samym przyjęcie, iż przepis ten sankcjonuje również brak stawienia się na bezprawne /”wadliwe”/ wezwanie Rzecznika dyscyplinarnego,

5/ rażącą niewspółmierność kary wynikającą z przyjęcia jako okoliczność obciążającą obwinionego „uporczywego nieprzyznawania się do winy”, w sytuacji gdy nieprzyznanie się do winy nie mieści się w zakresie przesłanek, które mogłyby statuować o wymiarze kary.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i umorzenie postępowania sądowego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny ustalił i zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 433 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach środka odwoławczego, a w zakresie szerszym o tyle, o ile ustawa to przewiduje. W niniejszej sprawie brak było podstaw do wychodzenia przez Sąd poza granice zarzutów określonych w odwołaniu.

Art.74¹ ustawy o radcach prawnych /tekst jedn. Dz.U.2010 Nr 10, poz.65/ stanowi, że w sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisu Kodeksu postępowania karnego.

Odwołanie obwinionego nie zasługuje na uwzględnienie.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu zaistnienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej - braku skargi uprawnionego oskarżyciela, stwierdzić należy, że jest on oczywiście chybiony.

Twierdzenie pełnomocnika obwinionego, iż Rzecznik Dyscyplinarny jako świadek czynu zarzucanego obwinionemu w punkcie II wniosku o ukaranie, a polegającego na niestawiennictwie obwinionego na wezwanie Rzecznika Dyscyplinarnego, był wyłączony z mocy ustawy od prowadzenia niniejszej sprawy i nie mógł skutecznie wnieść skargi, nie znajduje jakiegokolwiek uzasadnienia.

Przyczyna wyłączenia, o której mowa w art.40 § 1 ust.4 k.p.k. dotyczy sytuacji, gdy:

- 1/ sędzia dokonał uprzednio pewnych spostrzeżeń poza procesem lub gdy czyn został popełniony w obecności sędziego, którego nie przesłuchano jeszcze w charakterze świadka /świadek w sensie faktycznym/,
- 2/ sędzia był świadkiem w rozumieniu procesowym, a więc gdy został przesłuchany w charakterze świadka,
- 3/ w tej samej sprawie wcześniej występował jako biegły.

Wbrew twierdzeniu skarżącego żadna z wymienionych sytuacji w przedmiotowej sprawie nie zaistniała. W szczególności jest rzeczą oczywistą, iż wiedza Rzecznika Dyscyplinarnego polegająca na tym, że obwiniony nie stawiał się na jego wezwanie, nie była poza procesowym spostrzeżeniem, ani też Rzecznik Dyscyplinarny nie był potencjalnym źródłem dowodowym w związku z zachowaniem się radcy prawnego.

Jest poza sporem, że Rzecznik Dyscyplinarny, prowadząc wobec radcy prawnego T. B. dochodzenie, wezwał radcę prawnego do osobistego stawienia się w OIRP w dniu 20 lutego 2014 r. celem złożenia wyjaśnień. Bezsporny jest również fakt, iż radca prawny odebrał przedmiotowe wezwanie w dniu 11 lutego 2014 r., na które to wezwanie nie stawiał się.

Art. 9 k.p.k. określa zasadę działania z urzędu. Zgodnie z tą zasadą organy procesowe prowadzą - a zatem podejmują i kontynuują - postępowanie z urzędu.

Art.303 k.p.k. stanowi, że jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, wydaje się z urzędu postanowienie o wszczęciu śledztwa.

Wnioskiem z dnia 16 marca 2014 r. Rzecznik Dyscyplinarny wszczął postępowanie dyscyplinarne przeciwko radcy prawnemu T. B., obejmując nim m.in. obiektywnie uprawdopodobniony fakt nieusprawiedliwionego niestawienia się na wezwanie w dniu 20 lutego 2014 r., co stanowi przewinienie dyscyplinarne z art.64 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 06.07.1982 r. o radcach prawnych w zw. z art.47 ust.1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Dokonując czynności z urzędu Rzecznik Dyscyplinarny posiadał informację uprawdopodobniającą popełnienie deliktu dyscyplinarnego, a wynikającą z dowodu doręczenia wezwania a 11.02.2014 r. i notatki sporządzonej przez M. W..

Odnosząc się do zarzutu skarżącego zawartego w pkt 2 odwołania - naruszenia art.74¹ ustawy o radcach prawnych w zw. z art.410 k.p.k. i w zw. z art.7 k.p.k., co zdaniem skarżącego skutkowało brakiem prawidłowego przyjęcia, iż sformułowanie zawarte w piśmie z dnia 9 stycznia 2014 r. miało na celu zredagowanie pisma w sposób zrozumiały dla jego adresata i zarzutu skarżącego zawartego w pkt 3 odwołania - naruszenie art.64 ust.1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z art.27 ust.7 Kodeksu Etyki Radców Prawnych polegające na błędnej wykładni, iż informacja o zainicjowaniu postępowania karnego stanowi groźbę wszczęcia takiego postępowania, to są one również oczywiście bezzasadne.

W piśmie z dnia 9 stycznia 2014 r. obwiniony radca prawny wezwał E. S. do zaprzestania naruszania prawa w postaci niszczenia rzeczy ruchomych znajdujących się w budynku zajmowanym przez pokrzywdzoną na podstawie służebności mieszkania oraz do zaprzestania dokonywania zniszczeń na terenie nieruchomości gruntowej, która stanowiła własność jego klientki - K. S.. W dalszej części pismo to zawierało stwierdzenie:

„O fakcie dokonanych zniszczeń została poinformowana w dniu 27.12.2013 r. Policja, tj. I Komisariat Policji w R. przy ul.(...).

W chwili obecnej Pani K. S. poprzestała jedynie na zgłoszeniu zdarzenia, zrezygnowała ona ze złożenia wniosku na Policji o ściganie sprawcy popełnionego przestępstwa. Jednocześnie informuję, że w sytuacji, gdy dojdzie do kolejnych naruszeń prawa /kolejnych zniszczeń ruchomości/, wniosek o pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sprawcy przestępstwa zostanie złożony do organów ścigania”.

Przepis art.27 ust.7 Kodeksu Etyki Rady Prawnego zabrania radcy prawnemu grożenia postępowaniem karnym lub dyscyplinarnym w swoich wystąpieniach zawodowych.

Wbrew skarżącemu, OSD w zaskarżonym orzeczeniu w sposób właściwy oceniła zachowanie obwinionego jako polegające na grożeniu w swoim oficjalnym wystąpieniu - piśmie z dnia 9 stycznia 2014 r wszczęciem postępowania karnego. Słuszne jest ustalenie OSD, iż pismo skierowane przez obwinionego do pokrzywdzonej miało za zadanie powstrzymać ją od konkretnego zachowania, zaś groźba wszczęcia postępowania karnego przeciwko pokrzywdzonej miała za zadanie zastraszenie i wymuszenia konkretnego zachowania.

Na tle dotychczasowego orzecznictwa i poglądów doktryny Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 maja 2012 r, SDI 9/12 dokonał podsumowania rozważań dotyczących naruszenia zakazu wyrażonego w art.27 ust.7 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego lub § 16 in fine Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu.

W cyt. wyroku Sąd Najwyższy zawarł m.in. następujące stwierdzenia, odnoszące się do zarzutów zawartych pkt 2 i 3 odwołania :

- profesjonalnemu pełnomocnikowi nie wolno ani pisemnie ani nawet ustnie uciekać się do groźby skierowania sprawy na drogę ścigania karnego lub dyscyplinarnego, jeśli przeciwnik nie spełni określonych żądań lub życzeń tej strony. Tego typu zachowania stanowią bowiem mniej lub bardziej zakamuflowaną formę szantażu procesowego, do którego nie może przykładąć ręki radca prawny lub adwokat;
- zakaz , o którym mowa w art.27 ust.7 KERP i w § 16 in fine ZZEAIgZ dotyczy zarówno gróźb wyrażonych wprost, jak i w formie zawołowanej, ale wystarczająco czytelnej dla bezspornego, rozsądnego odbiorcy; nie ma też znaczenia, czy zawiadamiający miałby być radca prawny czy adwokat, czy też reprezentowana przezeń strona;
- nie jest groźbą w rozumieniu art.27 ust.7 KERP lub § 16 in fine ZZEAIgZ, sucha informacja podpisana przez Radcę prawnego lub adwokata, w której powiadamia on stronę przeciwną , że jego klient podjął decyzję /a Mie, że rozważa jej podjęcie/ o skierowaniu sprawy na drogę postępowania karnego /dyscyplinarnego/; jednakże i taka wiadomość powinna być oceniana w kontekście innych pism /ustnych propozycji negocjacyjnych/ wystosowanych / wypowiedzianych/ przez adwokata lub radcę prawnego do tej samej osoby w zbliżonym czasie.

Odnosząc się do zarzutu skarżącego zawartego w pkt 4 odwołania, to zdaniem WSD, nie zasługuje na uwzględnienie.

Art.47 ust.1 KERP stanowi: Radca prawny, wezwany przez dziekana, radę izby, sąd dyscyplinarny bądź przez rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcę, obowiązany jest stawić się na wezwanie w wyznaczonym terminie, a w razie zaistnienia poważnej przeszkody- usprawiedliwić niemożność stawienia.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego OSD prawidłowo ocenił zachowanie obwinionego jako wyczerpało dyspozycję art.47 ust.1 KERP.

Pozbawione jest podstaw prawnych twierdzenie skarżącego, iż przesłuchanie obwinionego w dniu 20 lutego 2014 r nie mogło się odbyć ze względu na brak powiadomienia o nim obrońcy obwinionego. Art.317 § 1 k.p.k. ustanawia zasadę, że strony i ich przedstawiciele procesowych należy dopuścić do udziału w czynnościach śledczych /innych niż przewidziane w art.315, 316 i 318 k.p.k./, gdy wystąpią z takim żądaniem, co oczywiście w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

WSD nie podziela również zarzutu jakoby kary wymierzone obwinionemu były rażąco niewspółmierne.

Sąd I instancji wymierzając obwinionemu karę pieniężną za czyn opisany w pkt 1 miał na uwadze szczególną szkodliwość czynu, który godzi w całe środowisko, stawiając radców prawnych w bardzo niekorzystnym świetle i obniżając jednocześnie

prestż wykonywanego przez nich zawodu. Kierowanie gróźb wszczęcia postępowania karnego zawartych w oficjalnych wystąpieniach jest działaniem szczególnie nagannym, gdyż przynosi szkodę nie tylko stronie pokrzywdzonej, lecz całej społeczności radcowskiej. Za czyn opisany w pkt 2 obwinionemu wymierzona została kara najłagodniejsza.

Biorąc powyższe pod uwagę Wyższy Sąd Dyscyplinarny, na podstawie art.437 § 1 i 2 k.p.k. w związku z art.74¹ ustawy o radcach prawnych, orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z art.70⁶ ust.1 i 2 ustawy o radcach prawnych w związku z § 1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. nr 86/K/2015.